

LATGALES STRATĒGIJA 2030

SCANDINAVIA

H
S

Rīga

Balvi

Rēzekne

Ludza

Livāni

Preiļi

Daugavpils

Krāslava

RUSSIA

EU

BELORUSSIA

DALĪBNIKU SARAKSTS

A Arbidāne Brigita
Atstupens Juris
Avotiņa Solvita

B Balčūne Iveta
Balgālis Neils
Baltere Rita
Barkāns Andris
Beinars Aleksejs
Beķis Antons
Berkolde Biruta
Bernane Ingrida
Bokišs Fridijs
Bordovska Daina
Bozovičs Māris
Brizga Ineta
Buceniece Judīte
Buļš Jāzeps

C Čekša Inga
Čerņavskis Aleksandrs
Čižika Gunta
Čudarāns Jānis
Čuhnovi Olga un Jevgēnijs

D Dmitrijeva Kristīne
Dobkevičs Jāzeps
Dzalbe Ināra

E Erts Zigmārs
Ežmale Sandra

F G Gāga Anita
Gavare Alvida
Geiba Jānis
Gekišs Valdemārs
Gendele Alīna
Goba Ilze
Grabovska Olīta
Groce Ināra
Gutāne Sarmīte

H Haite Inese
Hmeļnicka Inese

I Igaune Staņislava
Indričāns Viktors
Ivanova Kristīne
Ivanovs Vladimirs

J Jakovļevs Sergejs
Jankovska Līvija
Jegorova Anna
Jonikāne Sandra

K Kaļva Inta
Kaminska Lorija
Kartašovs Oļegs
Kivleniece Inta
Klimask Jaak
Kļimanova Irina
Kondratenko Jurijs
Kozāčuka Tatjana
Kriviņa Daina
Kudiņš Valdis
Kuklis Jurijs
Kuņķo Aļona
Kursīte Inese
Kursītis Visvaldis

L Laakso Lauri
Labanovskis Pēteris
Liepniece Ineta
Linarte-Ruža Ilona
Luganovs Intars
Lukaševica Olga

M Magidas Valentīna
Maļina-Tabūne Iveta
Matisāne Inese
Meikšāns Aivars
Melluma Aija
Melnace Lonija
Mickeviča Marija
Mičule Ilze
Mihejeva Liliņa

N Nadeždins Vladimirs
Nagle Inese
Nikitins Vladimirs

O Orbidāns Raimonds
Osis Juris
Ostrovskā Liliņa
Ozoliņa Gunta
Ozoliņa Līga

P Pastare Lidija
Pastars Juris
Pauliņš Ivars
Pitrāns Jānis
Pīzelis Aivars
Piziča Iveta
Plesņa Inese
Plivda Vitālijs
Platonova Lidija
Plone Iveta
Poga Inese
Pudovkina Vasilisa
Pūga Elīna

R Raciņa Dace
Rasims Guntis
Rimša Ilona
Romanovskis Edgars
Rukmane Svetlana

S Savicka Broņislava
Serdāne Imanta
Silicka Ināra
Smelcere Guna
Sokolova Marija
Spodra-Elste Elza
Sprudzāne Ināra
Stabulniece Ilze
Stāmere Valentīna
Stašulāne Iveta
Stepanovs Jevgēnijs
Stepiņš Valdis
Strazds Linards
Strūberga Inga
Sutins Jānis
Šicāne Vaira
Šķiņķis Pēteris
Šulga Maija

T Tabore Sarmīte
Teilāns Ģirts
Teirumnieks Edmunds
Terza Marina
Tiltiņa Iveta
Tisenkopfs Tālis
Tolmačova Olga
Troška Jānis

U Upenieks Gunārs

V Vaidere Anna
Vaivods Jānis
Valaine Ineta
Veligurska Jelena
Vigule Sandra
Vilmane Laila
Virbule Benita
Višocka Evelīna
Vogule Nadežda
Vogule Olga
Vucāns Alberts

Z Zagorskis Andrejs
Zelčs Jevgēnijs
Zuģickis Oskars
Zunda Inga
Želtkova Viktorija
Žukovska Liliņa

IEVADS

Tavās rokās ir Latgales stratēģija 2030. Īsta kā pati Latgale.

Balstoties iepriekšējo 20 gadu pieredzē un četru mēnešu intensīvā darbā, vairāk kā 100 Latgales reģiona pārstāvji (skat. iepriekšējā lapā) ir izdomājuši veidus, kā Latgalei augt un attīstīties, celt labklājību un radīt ienākumus, vairot pašapziņu un kļūt pazīstamai pasaulē.

Ir nepieciešama Latgales reģiona cilvēku, iestāžu un uzņēmumu vienošanās par stratēģiskajiem virzieniem un darbībām, lai attīstītu ekonomiku un radītu ienākumus Latgales iedzīvotājiem. Katra no stratēģijā minētajām rīcībām ir saistīta ar konkrētām vietām un organizācijām, un Latgale ir kopēja mūsu rūpju un atbildības zeme.

Stratēģija atbalsta darītājus un jaunas idejas. Nākotne sākas ar brīdi, kad mēs izbeidzam vainot citus savās nelaimēs un paši uzņemamies atbildību. Paši izvēlamies radīt un noteikt nākotni.

Darīt visu nozīmētu nedarīt neko. Nav vieglu risinājumu. Stratēģija nosaka Latgales reģiona attīstības politiku. Tā atspoguļo veidus un ceļus, pa kuriem ejot, Latgalē iespējama izaugsme. Stratēģija ir pamats saskaņotām darbībām un projektiem, un ietvars finansējuma piesaistei.

Svarīgi ir iesākt procesus, mēģināt, veikt nelielas darbības – sasniegt pirmos rezultātus un tad virzīties tālāk. Stratēģija necenšas uzminēt nākotni – tā virza mūs vēlamās un iespējamās nākotnes virzienā. Mēs tikai ieskicējam nākotnes kontūras un lielos mērķus, par kuriem domāt.

Stratēģija nav iepirkumu saraksts labai dzīvei, un tai ir savi ierobežojumi. Drīzāk tā ir pienākumu, iespēju un uzdevumu saraksts. Tāpēc stratēģijas izveides procesā ir izvēlētas un paskaidrotas darāmās lietas.

Mazāk ir vairāk. Ja lasītājam ir nepieciešama plašāka informācija par stratēģiju, tā atrodama interneta vietnē.

Tur arī atrodama stratēģijā balstītā Latgales programma 2011-2017.

Jebkurā diennakts laikā Jums ir iespēja „noskatīties” stratēģiju

www.latgalestrategija.lv

www.youtube.com/latgalestrategija

LATGALES STĀSTS

Ja visā Latvijā 2010. gada sākumā dzīvotu 663 cilvēki, tad **Latgalē dzīvotu 100 cilvēku**, no kuriem:

53 būtu sievietes, bet **47** – vīrieši

59 dzīvotu pilsētās (no tiem **31** Daugavpilī, 10 Rēzeknē, pa **3** Krāslavā, Ludzā un Līvānos, pa **2** Balvos un Preiļos, pa vienam Ilūkstē, Dagdā, Kārsavā, Viļānos un Zilupē),

41 – ciemos un laukos

13 būtu bērni, **21** – pensijas vecumā

69 būtu ekonomiski aktīvā vecumā, bet nodarbināti – **57**

21 būtu bez darba, bet tikai **12** no tiem meklētu darbu

45 būtu latvieši, **39** – krievi, **7** – poļi, **5** – baltkrievi,

1 – ukraiņi un lietuvietis, **2** – citas tautības pārstāvji

Latgales plānošanas reģiona platība ir 14 549 km²

Latgale ir lielāka kā Kipra, Melnkalne vai Luksemburga.

Iedzīvotāju skaits 2010. gada sākumā 340 tūkstoši

Tas ir vairāk kā Islandē un tikai nedaudz mazāk kā Luksemburgā.

Iedzīvotāju blīvums teritorijā ir 23,4 iedzīvotāji uz 1 km²

Bez republikas pilsētām – tikai 13,8 iedzīvotāji uz 1 km².

Aptuveni 15% reģiona iedzīvotāju strādā ārpus Latvijas.

Nodarbinātie – 141,5 tūkstoši cilvēku (51% no iedzīvotājiem 15-74 gadu vecumā, 2009. gadā).

Bezdarba līmenis – 36,7 tūkstoši cilvēku (21% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem).

Darbspējas vecumā ir **228 tūkstoši** iedzīvotāju.

2010. gada jūlijā **vidējā bruto darba samaksa – 316 LVL mēnesī.**

Īpašās iezīmes

- **Daugavpils un Rēzekne** – reģiona ekonomikas dzinējspēki
- **Nepārveidotā vide un dabas vērtību kopums** (Latgale – zilo ezeru zeme, Daugavas ieleja, Rāznes nacionālais parks u.c.) ļauj vērtēt dabu kā nozīmīgu nākotnes kapitālu
- **Balvi, Ludza, Krāslava, Preiļi, Līvāni un mazpilsētu tīkls** ļauj nodrošināt pakalpojumu pieejamību salīdzinoši plašām teritorijām
- **Transporta koridori**, kas šķērso teritoriju
- **Daugavpils Universitāte, Rēzeknes Augstskola**
- **Latgales lielie uzņēmumi**
- **Rēzeknes speciālā ekonomiskā zona**
- **Pašvaldību sociālie dienesti**
- **Latgales identitāte** – latgaliēti ir lepni par Latgali. Latgaliēšu valoda. Atšķirīgais, daudzveidīgais kultūrvēsturiskais mantojums. Cilvēciskais mērogs
- **Aglonas bazilika** ir reģionāla mēroga reliģiskais centrs
- **Daugavpils – Marka Rotko dzimtene**

LATGALES PORTRETS

SOMIJA 5 mlj. iedz.
IGAUNIJA 1,3 mlj. iedz.

Sanktpēterburga un apkaime
5 mlj. iedz.

Pleskava
200 tūkst. iedz.

ZVIEDRIJA
9 mlj. iedz.

KRIEVIJA
140 mlj. iedz.

Rīga un apkaime
1 mlj. iedz.

Maskava
un apkaime
17 mlj. iedz.

JĒKABPILS

RĒZEKNE

Ludza

Rēzeknes Augstskola
Rēzeknes SEZ un uzņēmumi
Latgaliskā kultūra
Juris Tiņanovs

Livāni

Preiļi

Aglonas bazilika

DAUGAVPILS

Krāslava

Daugavpils Universitāte
Uzņēmumi
Sociālais dienests
Marks Rotko

LIETUVA
3,2 mlj. iedz.

BALTKRIEVIJA
10 mlj. iedz.

POLIJA
38 mlj. iedz.

Viļņa
550 tūkst. iedz.

Minska
2 mlj. iedz.

Latgales reģions apveltīts ar **bagātiem meža resursiem** – meži aizņem **561,8 tūkstošus ha (39% no reģiona kopplatības)**

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem **45%** reģiona teritorijas – tas ir **lielāks īpatsvars** nekā citos plānošanas reģionos, izņemot vienīgi Zemgali

Latgale atrodas līdzās bagātajai Skandināvijai un ES vienotajam tirgum, augošajai Krievijai

400 miljoni klientu
2 stundu lidojuma attālumā
800 000 cilvēku 3 stundu brauciena attālumā

TENDENCES

ĢEOPOLITIKA

Pēdējos gadu desmitos strauji ir pieaugusi sadarbība starp valstīm Eiropā un Baltijas jūras reģionā saistībā ar globālajām attīstības tendencēm un Eiropas Savienības paplašināšanos. Latgales reģiona ģeogrāfiskais novietojums pie Eiropas Savienības ārējās robežas austrumos paver tam iespēju būt nozīmīgam partnerim attiecībās starp Rietumiem un Austrumiem, Ziemeļiem un Dienvidiem.

Pasaulē robežas izzūd. Latgalei robežu atvēršana nozīmēs pozitīvu pārrobežas plūsmu no Krievijas un Baltkrievijas uz Latviju. Stipras Baltijas reģiona ekonomikas (Somija, Zviedrija, Norvēģija, Vācija) nodrošina ilgtermiņa stabilitāti nākotnē.

Latgales reģionam jāizmanto esošais potenciāls un jāieņem sava vieta globālajā konkurences telpā.

UZŅĒMĒJDARBĪBA

Latgales reģiona konkurētspējas pamatā ir konkurētspējīgi uzņēmēji, kuru sekmīga darbība ir atkarīga no labvēlīgas uzņēmējdarbības vides. Arvien būtiskāka nozīme ir valsts piedāvātajiem instrumentiem uzņēmējdarbības attīstībai, tādiem kā nodokļu atvieglojumi un atbalsta programmas.

Kopš iestāšanās Eiropas Savienībā Latgales reģions ir Eiropas Savienības austrumu ārējā robeža un tas paver jaunas iespējas sadarbībai ar Krieviju, NVS un Eiropas Savienības valstīm. Attīstās kokapstrāde, metālapstrāde un mašīnbūve, pārtikas rūpniecība un tekstilrūpniecība. Veidojas arvien jauni uzņēmumi, kas ražo produkciju ar augstu pievienoto vērtību. Uzņēmēji meklē iespējas pārcelt ražotnes uz vietām, kurās izdevīgāka uzņēmējdarbības vide un prognozējama nodokļu politika.

DARBASPĒKA POLARIZĀCIJA / MIGRĀCIJA

Vadītāji, kvalificētie speciālisti un strādnieki. Robežu atvērība nosaka darbaspēka mobilitāti. Zema darba samaksa veicina darbaspēka migrāciju. Starptautiskā migrācija pasaulē pieaug, un visvairāk imigrantu ieceļo no Āfrikas un Āzijas valstīm. Latgalē imigrantu pieaugums būs saistīts ar pieprasījumu pēc darbaspēka un dos ieguldījumu reģiona attīstībā. Darba tirgus dinamika un pieprasījums pēc jaunām kompetencēm.

IEDZĪVOTĀJU SKAITA UN STRUKTŪRAS IZMAIŅAS

Pasaulē iedzīvotāju skaits pieaug, bet Eiropas iedzīvotāji noveco, un samazinās iedzīvotāju skaits darbaspējas vecumā. Neveicot papildus darbības, Latgales iedzīvotāju skaits turpinās samazināties.

ENERĢIJA

Neatjaunojamie enerģijas resursi pasaulē izsīkst, un aizvien vairāk attīstās atjaunojamās enerģijas ražošana. Latgalei ir ievērojams potenciāls atjaunojamās enerģijas ražošanas un eksporta jomā. Nozīmīga loma Latgalē būs energoefektivitātes projektiem.

PĀRTIKA

Pasaules iedzīvotāju skaita un arī globālā vidusslāņa pieaugums palielina pieprasījumu pēc pārtikas, un nākotnē iespējama pārtikas ražošanas sistēmas krīze. Latgalē pārtikas ražošana kļūs par nozīmīgu daļu reģiona ekonomiskajā izaugsmē. Tirgu tuvums rada iespējas ekoloģiskās pārtikas ražošanai.

PILSĒTAS

Visā pasaulē sarūk lauku reģionu iedzīvotāju īpatsvars, pieaug pilsētu iedzīvotāju skaits un palielinās metropoļu loma. Arī Latgalē policentrisku attīstību nodrošina attīstības centri Daugavpilī un Rēzeknē un efektīvs visu pilsētu sadarbības tīkls.

IZGLĪTĪBA, ZINĀTNE UN INOVĀCIJAS

Zinātnē balstīta starptautiski atzīta konkurētspējīga izglītība un inovācijas. Mūžizglītība. Zinātnes un ražošanas sinerģija. Latgalē esošie zinātnes, pētniecības un inovāciju centri, kā arī uz zinātne balstīta starptautiski atzīta konkurētspējīga izglītība Latgales reģionu augstskolās ir pamats nākotnes darbībām.

LATGALES IESPĒJAS

Atvērtība, spēja mainīties un daudzveidība

Latgale nākotnē dzīvos arvien mainīgākā pasaulē – globalizācijas rezultātā izzūd tradicionālās robežas, mainās reģionu saimnieciskā loma, to vieta darba dalīšanā. Eiropā Latgalei ir iespējas kļūt par pierobežas reģiona līderi pārrobežu sadarbības jomā. Spēja mainīties un sadarboties Baltijā, ar kaimiņiem Baltkrievijā un Krievijā veidot ekonomisko stabilitāti – tas ir pamats augšupejai. Stiprinot esošās un iekļaujoties jaunās nišās, Latgalei kā zemāku izmaksu teritorijai, salīdzinājumā ar Skandināviju, paveras iespējas piesaistīt investīcijas uzņēmumos un apakšuzņēmumos.

Resursu izmantošana

Pakalpojumu un ražošanas ekonomika, kā arī dinamiskais dzīves veids rada pasaulē pieaugošu enerģijas un pārtikas patēriņu aizvien ierobežotāku resursu apstākļos. Salīdzinoši zemais Latgales reģiona iedzīvotāju blīvums, pieejamie atjaunojamo enerģētisko resursu avoti un zināšanas ir nosacījumi, kas ļauj iesaistīties ilgtspējīgas attīstības procesos.

Pasaulei saskaroties ar klimata izmaiņām, kuras iezīmējas ar atmosfēras pasiltināšanos, gaisa un ūdens masu cirkulācijas izmaiņām, šobrīd kļūst apdraudētas bieži apdzīvotas, kā arī tehnoloģiski augsti attīstītas teritorijas. Latgales vieta pārejas telpā starp kontinentāla un jūras klimata ietekmēm nodrošina stabilākus vides apstākļus un lētāku zemes apsaimniekošanu.

Pilsētas

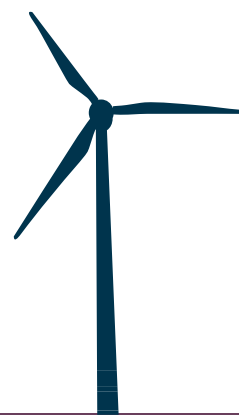
Pasaules ekonomiskās un sabiedriskās dzīves norises pilsētas mūsdienās izvirza kā galvenās dzīves vietas. Proporcija starp lauku un pilsētu iedzīvotāju sadalījumu pastāvīgi pieaug pilsētu virzienā. Iedzīvotāju mobilitātei pieaugot, arvien plašākas kļūst lielo pilsētu un to piepilsētu telpas.

Urbanizācijas gaitā, mainīgas ekonomikas un mobila darbaspēka situācijā arvien lielāka loma ir starptautiskā, nacionālā un reģionu mērogā specializētām pilsētām un teritorijām. Latgales pilsētu specializēšanās ir tikko sākusies, transformējot padomju laika mantojumu zināšanu ekonomikā. Daugavpils un Rēzekne nākotnē var kļūt par Baltijas mēroga zināšanu un ražošanas centriem.

Sabiedrība, kultūra un uzņēmība

Latgale vēsturiski ir veidojusies kā daudzkulturāla – daudzu valodu un kultūru zeme, kas cieši saistīta ar pārējiem Latvijas reģioniem, Krieviju, Baltkrieviju un Lietuvu. Šīs saiknes izpaužas ģimeniski un mazajā komercdarbībā, bet jau tuvā nākotnē paveras iespējas plašāk „atvērt” reģiona izaugsmes potenciālu sadarbībai un zināšanās balstītai ekonomiskai aktivitātei.

Latgale var veidoties līdzīgi visdinamiskākajām, saimnieciski efektīvākajām sabiedrībām mūsdienu pasaulē, ko raksturo laba pārvaldība un uz sabiedrības līdzdalību balstīta pašorganizācija. Šīs sabiedrības raksturo migrācijas ietekmēta, multikulturāla struktūra, sabiedrības grupu daudzveidība, atvērtība valodām, investīcijas izglītībā un zinātnē. Sociālie tīkli saimnieciski izpaužas kā sabiedrībā plaši sakņota komercaktivitāte ar lielu mazo uzņēmumu īpatsvaru ekonomiskajā telpā.

Latgales stratēģijas lielais mērķis ir panākt straujāku reģiona ekonomisko attīstību, lai celtu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm.

Lai to paveiktu, nepieciešamas izmaiņas reģiona ekonomikas struktūrā, **būtiski palielinot privātā sektora īpatsvaru** pievienotās vērtības radīšanā (vienlaikus saglabājot darbavietas sabiedriskajā sektorā, kas ir un būs nozīmīga sastāvdaļa izaugsmes sekmēšanā).

Stratēģija sekmēs pakāpenisku ienākumu palielināšanos, 2030. gadā sasniedzot **60% no ES vidējās bruto darba samaksas** līmeņa.

Līdz 2020. gadam nepieciešama uzmanības fokusēšana uz ienākumu radīšanu Latgales reģiona iedzīvotājiem – kas nozīmē cilvēka cienīgus dzīves apstākļus, darbu un ienākumus.

Ir nepieciešams radīt 30 000 jaunu darbavietu, vienlaicīgi saglabājot esošās (esošajiem uzņēmumiem kāpinot darbības efektivitāti, tehnoloģisko izcilību un darbaspēka produktivitāti). Tikai šāda scenārija gadījumā kļūst iespējama būtiska dzīves kvalitātes uzlabošanās un aktīvas sabiedrības veidošanās.

Tūlītējās darbības ir vērstas uz rīcībām, kas vairo pilsētu pievilcību, uzņēmējdarbības efektivitāti un prasmes strādāt ar finanšu resursiem.

Par veiksmīgu stratēģijas realizāciju liecinās reģiona iedzīvotāju skaits, kurš 2030. gadā būs vismaz 300 000 iedzīvotāju.

GUDRĀ LATGALE

2030. gadā Latgalē dzīvo 300 tūkstoši cilvēku.
To raksturo vārdi – tīklojums, sadarbība un ātrums.

2030 (VĪZIJA)

Latgalei ir īpašas attiecības ar kaimiņu teritorijām – Sanktpēterburgas reģionam tā ir **četrus sezonu atpūtas vieta**, Baltkrievijai – sadarbības partneris, integrējoties **ES** (jo īpaši izmantojot Daugavpils pieredzi).

Kopumā pierobežas reģionā Latgalei ir **līdera loma pārrobežu sadarbībā** – tā spēj apvienot un konsolidēt apkārtējās teritorijas. Latgale ir pētniecības lauks „zaļajai enerģijai” un Latgalei ir prasmes dabas resursu ilgtspējīgā izmantošanā.

Lauku teritorijās dzīvojošajiem cilvēkiem ir nodrošināta reģiona iekšējā sasniedzamība – no jebkuras teritorijas **30** minūšu laikā ir sasniedzams reģiona nozīmes centrs un **45** minūšu laikā – nacionālas nozīmes centrs.

Kravu un pasažieru plūsma Austrumu-Rietumu un Ziemeļu-Dienvidu virzienā nosaka iespējamību jaunu transporta pakalpojumu izveidei un loģistikas attīstībai.

Rīga

Balvi

Rēzekne

Ludza

Līvāni

Preiļi

Daugavpils

Krāslava

Trīs ceturtdaļas iedzīvotāju mājo pilsētās.

Lauku lomā iezīmē spēcīgas lauku saimniecības, latgaliskā kultūra un raksturīgā ainava. Pilsētu tīkls (Balvi, Daugavpils, Ludza, Rēzekne, Preiļi, Līvāni, Krāslava) ar savām lomām ir attīstības dzinējspēks.

Daugavpils starptautiskās lidostas darbība sekmē reģiona pieejamību.

Latgales uzņēmumus raksturo vietējo un ārvalstu uzņēmumu darbība Daugavpilī un Rēzeknē tradicionāli spēcīgajās nozarēs – **metālapstrādē, kokapstrādē**, pārtikas rūpniecībā, un tos papildinoša vidējo un nelielo uzņēmumu darbība **visdažādākajās nozarēs** (loģistikā, „zaļajā enerģētikā”, „sociālajā uzņēmējdarbībā”, u.c.)

Latgales augstskolas veido reģiona „izcilības pamatu” – reģiona zinātniskās darbības un inovāciju centrus reģiona uzņēmumu izaugsmei. Profesionālās izglītības un mūžizglītības misija – nodrošināt nepārtrauktu apmācību procesu visa vecuma un prasmju cilvēkiem, „piegādāt” kvalificētu darbaspēku.

STRATĒGISKIE VIRZIENI

Latgales stratēģija nosaka četrus stratēģiskos virzienus, kuri koncentrē uzmanību galvenā mērķa sasniegšanai. Tie ir cieši saistīti savstarpēji, vienlaikus katrs prasot speciālus uzdevumus. Latgales reģiona izaugsme būs iespējama, ja reģiona vērtība būs uzņēmība, un uzņēmumi saņems efektīvu atbalstu, ja reģions būs iekšēji un starptautiski savienots, ja Latgale nepārtraukti pilnveidos savas prasmes un tiks realizēti labas pārvaldības principi.

PRASMES

Prasmes ietver zināšanu apguvi un to atbilstošu pielietošanu darbā un ikdienas dzīvē. Atbildība par rezultātu prasa pielāgoties pasaules izaugsmes ātrumam un pastāvīgi pieaugošajām kvalitātes prasībām. Tam nepieciešama pastāvīga mācīšanās un prasmju pilnveidošana – uzņēmējiem, ārstiem, skolotājiem, vadītājiem – katram Latgales reģiona iedzīvotājam.

Latgalei svarīgi audzēt kompetenci pārtikas rūpniecībā, metālapstrādē un mašīnbūvē, kokapstrādē, transportā un loģistikā, lauksaimniecībā un tūrismā. Uzņēmēju sadarbība ar reģiona izglītības iestādēm nodrošinās inovāciju rašanos visos līmeņos. Prasmju veidošanā liela, bet ne vienmēr izšķiroša loma ir izglītības nozarei. Mācību process svarīgs gan bērnudārzā, gan vecumā, gan uzņēmumos.

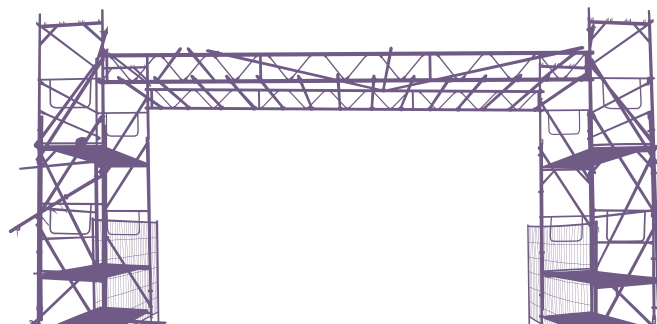
GUDRA PĀRVALDĪBA

Pārvaldība ietver gan valsts un pašvaldību organizētu teritoriju un jomu mērķtiecīgu uzturēšanu un attīstības vadību, gan arī sabiedriskās līdzdalības procesu. Latgales pašvaldībām ir jākļūst par reģiona attīstības dzinējspēku – iniciējot un koordinējot sadarbību institūciju, uzņēmumu, sabiedrisko organizāciju un aktīvo cilvēku starpā. Latgales pašvaldībās ir izveidojušies resursi un prasmes, lai nekavējoties uzņemtos teritoriju un visa reģiona ekonomiskās veicināšanas iniciatīvu. Atbalstu šajā procesā var sniegt aktīva un pašorganizēta sabiedrība.

SAVIENOJUMI

Savienojumi ir īstenojami tehniski un sociāli. Tehniskie jeb infrastruktūras risinājumi ceļu, satiksmes, informācijas pārraides, savienotu transporta veidu un mezglu vietu formās nepieciešami, lai samazinātu "attālumu laikā", radītu pakalpojumu pieejamību, drošību un ātru komerciālās darbības apriti. Sociālie tīkli un biznesa tīkli nepieciešami, lai veidotu un realizētu jaunas idejas.

EFEKTĪVI UZŅĒMUMI

Uzņēmumi ir reģiona ekonomiskās izaugsmes pamats. Latgales reģions atšķirsies ar mērķtiecīgu uzņēmējdarbības atbalstu, lai uzņēmumu darbība kļūtu efektīvāka, lai augtu uzņēmumu apgrozījums, eksportspēja, lai tie investētu ražošanas kapacitātē, produktivitātes palielināšanā un pelnītu. Reģiona un pašvaldību uzdevums ir struktūru un procesu veidošana prasmju attīstībai, jaunu zināšanu piesaistei, tīklošanai, tehnoloģiskam un infrastruktūras atbalstam.

LATGALES SAVIENOJUMI

/CEĻI, DZELZCEĻI, LIDOSTAS, ROBEŽAS, TELEKOMUNIKĀCIJAS/

Ātra un neapgrūtināta cilvēku, preču un pakalpojumu plūsma ir viena no svarīgākajām labi strādājošas ekonomiskās sistēmas sastāvdaļām. Latgales reģionam ir svarīgi nodrošināt iekšējos savienojumus (tie atbalsta un nosaka apdzīvojuma struktūras attīstību un pakalpojumu pieejamību reģionā) un ārējo savienojamību (ar kaimiņu reģioniem un ārvalstīm). Savukārt IKT tīklu attīstība nodrošinās „digitālās plaisas” mazināšanos reģionā un dos jaunas uzņēmējdarbības iespējas.

Svarīgi ir šādi savienojumi:

- **nokļūšana reģiona centros** – radiālo struktūru izveide (no jebkuras vietas 30 minūšu laikā līdz tuvākajai pilsētai /attīstības centram un 45 minūšu laikā līdz nacionālas nozīmes pilsētai), savienojumi līdz pagastu centriem)
- **transporta koridori Austrumu-Rietumu un Dienvidu-Ziemeļu virzienos** (dzelzceļš/autoceļi – multimodālās asis)
- **dzelzceļa savienojums ar Rīgu** (nodrošinot nokļūšanu Rīgā no Daugavpils vai Rēzeknes 2 stundu laikā)
- **autosatiksmē ar Rīgu** (četrus joslus autoceļš Daugavpils-Rīga un Rēzekne-Rīga)
- **Daugavpils lidostas savienojumi** ar Rīgu, Minsku, Sanktpēterburgu un Viļņu, kā arī ar citām Eiropas pilsētām
- **Austrumu stīgas projekts**
- esošie **robežšķērsošanas punkti** ar Krieviju un Baltkrieviju, jaunu robežšķērsošanas punktu izveide
- **platjoslas interneta savienojums** visā teritorijā – atbalsts pakalpojumu pieejamībai un uzņēmējdarbībai

Savienojumi nodrošinās mobilitāti, elastību, informētību un ne-ierobežotību dažādos veidos un laikā, kā arī minimālo standartu nokļājumu

RĪGA
232 KM

LATGALE

VIĻŅA
175 KM

MINSKA
281 KM

SANKTPĒTERBURGA
530 KM

MASKAVA
690 KM

LATGALES PRASMES

/CILVĒKRESURSU ATTĪSTĪBA/

Pasaules attīstības ātrums nosaka nepieciešamību pēc nepārtrauktas prasmju pilnveidošanas. Reģionā strādājošo prasmēm ir jāatbilst darba tirgus vajadzībām, uzņēmumiem jābūt spējīgiem pielāgoties konkurences prasībām. Paaugstinot prasmes, kļūstam efektīvāki un spējām radīt augstākus ienākumus.

Latgalē ir nepieciešama stabila sistēma prasmju uzlabošanai. Šajā procesā jāiesaista visi reģionā esošie resursi – Daugavpils Universitāte, Rēzeknes Augstskola, Malnavas koledža, Daugavpils medicīnas koledža, Latvijas augstskolu Latgales filiāles, profesionālās izglītības iestādes, mūžizglītības centri, vidusskolas, pamatskolas un bērnudārzi, interešu izglītības iestādes. Būtiskākais – nākotnē šīm iestādēm jāstrādā ciešā sadarbībā ar uzņēmējiem un pašvaldībām.

Svarīgākie pasākumi:

- prasmes nopelnīt – uzņēmība un uzņēmējdarbības prasmes
- radošas domāšanas prasmes
- prasmes izmantot tehnoloģijas
- prasmes izmantot internetu, telekomunikācijas un iegūt maksimālo labumu no to pieejamības
- sarunāšanās un sadarbības prasmes
- prasmes novecojot piedalīties darba tirgū
- jauna veida biznesa modeļi, izmantojot reģiona esošos (un topošos) sociālās sfēras studentus (rodot pielietojumu psihologiem un filologiem reģiona attīstībai)
- radošās industrijas

Daugavpils Universitāte + Rēzeknes Augstskola + Daugavpils medicīnas koledža
Malnavas koledža + augstskolu filiāles, kas papildina studiju piedāvājumu Latgalē
= Latgales zinātniskās pētniecības un inovāciju pamats

Galvenās tēmas šobrīd:

- profesionālās izglītības un mūžizglītības nostiprināšana
- universitātes, augstskolas un to loma
- mūžizglītība
- inovatīvas pieejas nodarbinātības jautājumiem
- skola+ „gaismas” tīkls laukos
- latgaliskā kultūra un kultūrizglītība

Jārealizē pasākumu kopums, lai mainītu iedzīvotāju attieksmi pret uzņēmējdarbību – celtu uzņēmējdarbības prestižu. Jāiedibina un jāpopularizē tādas vērtības kā pārticība, prasme saskatīt labāk un brīvība, ko dod uzņēmēja dzīvesveids, cieņa pret cilvēku, kas dod darbu citiem. Jāstāsta veiksmes stāsti.

GUDRA PĀRVALDĪBA

/PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA UN REĢIONA TELPISKĀ STRUKTŪRA /

Pašvaldībām ir jārada pamats pilnvērtīgai reģiona resursu izmantošanai. Jāuzsāk ciešāka sadarbība ar valsts un publisko sektoru, kas virzīta dažādu sniegto pakalpojumu procesu integrācijas virzienā (pārvarot valsts pārvaldes noteikto vertikālo struktūru robežas).

Rosības tīklojuma izveide – organizāciju satīklošana un jaunu lomu piešķiršana:

- pašvaldības, kas uzņemas iniciatīvu un sadarbojas
- ir tik tuvas iedzīvotājiem un uzņēmējiem, cik vien tuvu mazpilsētu pašvaldības var būt
- starptautiskā sadarbība, kas palīdz uzņēmējiem
- pašvaldību un valsts iestāžu un uzņēmumu sadarbība – ātra rīcība uzņēmēju problēmām
- pašvaldības, kas mācās
- ātrums, kvalitāte un informētība – vienas pieturas pieejas iedzīvināšana

Pakalpojumu pieejamība lauku teritorijās

Reģionāla mēroga pakalpojumu uzlabojumi un jaunu pakalpojumu pieejamības modeļu izveide (ārpakalpojumi, e-pakalpojumi, kopējie pakalpojumi ar sadarbības partneriem u.c.). Pakalpojumu tīkls ar dažādas nozīmes mezglu punktiem (atšķirīgiem pēc ātruma/ pārklājuma). Daudzfunkcionālu iestāžu veidošana (novada pārvalde + skola + bibliotēka + pasts + sociālie dienesti +). Lomu dažādošana ļaus nodrošināt pakalpojumus vietās, kur citādi tas nākotnē nebūs iespējams.

Pilsētu izcilība

Pilsētas koncentrē zināšanas, darba vietas, sabiedriskos un komerciālos pakalpojumus, kā arī satiksmi un infrastruktūru. Tās nodrošina atbalsta saiknes ar citām apdzīvotām vietām un lauku teritorijām reģionā. Nākotnē pilsētās dzīvos trīs ceturtdaļas Latgales reģiona iedzīvotāju, stipras pilsētas ir reģiona izaugsmes priekšnoteikums. Pilsētas, kurām ir skaidri saprotamas to dažādās lomas un kuras tās spēlē reģiona, valsts un pasaules līmenī. Daugavpils un Rēzekne – nacionālās nozīmes attīstības centri; Balvi, Ludza, Līvāni, Preiļi un Krāslava – reģiona attīstības centri un partneri valsts un starptautiskā līmenī. Dagdas, Ilūkstes, Viļakas, Kārsavas, Viļānu, Zilupes mazpilsētas un pārējie novadi – vietējie attīstības centri ar līdzdalību reģiona un valsts līmenī. Katrai pašvaldībai sava starptautiskā dimensija.

Uzņēmējdarbība rada ienākumus. Pašlaik Latgalē ir ļoti vāji attīstīts privātais sektors, tā lomu nepieciešams būtiski paaugstināt.

Uzņēmējdarbība ir dažāda. Tai ir nepieciešamas atšķirīgas atbalsta formas dažādos attīstības posmos. Turpmāko divu gadu uzdevums ir radīt vienkāršu, Latgales situācijai atbilstošu uzņēmējdarbības atbalsta struktūru, kas balstīta uz reģiona uzņēmēju vajadzībām un kuras pamatu veido esošās organizācijas reģionā. Tā ir pilnveidojama laika gaitā, bet sākt nepieciešams ar vienkāršām lietām.

Stratēģiskais virziens izvērš uzņēmējdarbības atbalstu četrās darbības kategorijās:

- atbalsts **uzņēmējdarbības uzsācējiem** (t.sk. bērnudārzu un skolu programmas, sociālo uzņēmumu veidošana/darbība)
- atbalsts **esošajiem uzņēmējiem** – ražošanas atbalsta programmas un specifisku tēmu programmas (jauno tehnoloģiju izmantošana, kvalitatīva darbaspēka nodrošināšana, eksporta sekmēšana, ražošanas kvalitāte un efektivitāte, vadības kvalitāte un efektivitāte, piegādes ķēžu attīstība)
- **jaunu uzņēmumu piesaiste** reģionam
- atbalsts uzņēmīgiem reģiona iedzīvotājiem, kas iesaistās nelielās ekonomiskās aktivitātēs vai risina sociālas problēmas – **sociālajai uzņēmējdarbībai**

Ikdienas darbībās jāpilnveido saikne “izglītības iestādes - uzņēmumi”, radot pamatu inovatīvām darbībām, pētniecības un uzņēmējdarbības saistībai.

Reģionā nepieciešama jaunu ražošanas teritoriju izveide (piedāvājumā esošās teritorijas nereti ir neiespējami izmantot īpašnieku augsto prasību dēļ). Vienlaikus vajadzīgs atbalsts bijušo ražotņu teritoriju sakārtošanai.

Inovācijas ir iespējamās visos uzņēmējdarbības līmeņos un tām jāklūst caurvijošām visam procesam – katrā sektorā un uzņēmuma dzīves posmā (procesa, produkta, biznesa modeļu, sadarbības u.c. inovācijas).

Pilsētu teritorijās jāveido biznesa „oāzes” – atvērtas, pieejamas, aktīvas teritorijas ar paaugstinātu uzņēmēju koncentrāciju. Tas ir pilsētplānošanas uzdevums.

Ciešāka sadarbība ir pirmais solis uz klāsteru izveidi nākotnē.

IEVIEŠANAS PLĀNS / ETAPI JAUNIE "ATTĪSTĪBAS PARTNERI"

Vienīgi ciešāka iekšējā integrācija un savstarpēja sadarbība ļaus nodrošināt reģiona attīstības procesus. Stratēģija veidota, lai tā kļūtu par pamatu Latgales reģiona vajadzību definēšanai nacionālajā līmenī un finansējuma piesaistei no valsts budžeta un ES. Īpaša vērība ir vērsta nākamajam (2014-2020) ES finanšu periodam, kurā Latgales programma jāiekļauj kā atsevišķa sastāvdaļa.

Procesu iespējams nodalīt 3 atsevišķos posmos:

2010-2013

2014-2020

2020 +

Nākamā gada laikā jā sagatavo visi nepieciešamie priekšnosacījumi darbības programmu realizācijai (vienošanās, projektu pieteikumi, izpētes u.c.). Laika posmos jādefinē sasniedzamie starpstāvokļi.

Valsts līmeņa sarunās nākamā plānošanas perioda dokumentos jā nostiprina Latgales stratēģijas un darbības programmu idejas, nodrošinot finansējumu programmās minēto pasākumu kopumu realizācijai.

Tuvāko triju gadu laikā darbības programmas jā realizē, veltot lielāko uzmanību pieejamo finanšu instrumentu mērķtiecīgai izmantošanai un projektu koncentrācijai stratēģiskajos virzienos.

Laika posms **no 2014. līdz 2020. gadam** ir uzskatāms par aktīvu darbības programmu realizācijas periodu (pateicoties ES finansējuma mērķtiecīgam izlietojumam reģiona programmā). Pēc 2020. gada jā veic stratēģijas un programmas kompleksu izvērtējums un nepieciešamības gadījumā jā definē jauni mērķi.

Sadarbības partneri

Pašvaldības nav vienīgās atbildīgās par attīstību reģionā, tās ir tikai daļa no attīstības procesa. Latgales pašvaldības radīs un popularizēs idejas, īstenošas programmas, kurās līdzdarbosies plašāks partneru loks.

Nozīmīgākie sadarbības partneri:

- reģiona valsts iestādes (VID, VSAA, VZD u.c.)
- lielie valsts uzņēmumi un uzņēmumi ar valsts kapitāldaļām (LMT, Lattelecom, LVM, airBaltic u.c.)
- privātās korporācijas un uzņēmumu grupas
- nevalstiskās organizācijas
- izglītības un zinātnes institūcijas

Jaunu atbildību atrašana un „jauni spēlētāji” Latgalē ir stratēģijas fokuss – cilvēki un grupas, kuri iepriekš nav bijuši iesaistīti attīstības procesos. Latgales labākā eksportprece pēdējo 70 gadu laikā ir bijuši cilvēki. Ir vērts iesaistīt šos cilvēkus attīstības procesos.

lattelecom

Citadele

VSAA

Latvenergo

airBaltic

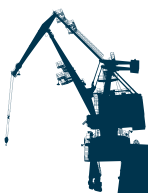
Hipotēku banka
AR DOMU PAR RĪTDIENU

DARBĪBAS PROGRAMMU SARAKSTS

Darbības programma ir reģionāla mēroga pasākumu kopums ar konkrēti sasniedzamu rezultātu un noteiktiem dalībniekiem, labuma saņēmējiem un sadarbības partneriem. Katrai programmai ir noteikta sava vadošā iestāde reģionā, kas pilda programmas koordinatora un vadošā partnera lomu.

Programmu izveide balstīta uz diviem pamatprincipiem:

- reģiona vajadzības
- iesaistīto pušu gatavība piedalīties

Latgale ID uzņēmējdarbības atbalsta programma Latgalē. Ietver sevī 6 apakšprogrammas:

- apakšprogramma: Uzņēmējdarbības izglītība
- apakšprogramma: Inkubatoru tīkla nostiprināšana
- apakšprogramma: Sociālā uzņēmējdarbība
- apakšprogramma: Augošu uzņēmumu atbalsts
- apakšprogramma: Investīciju piesaiste
- apakšprogramma: Nozaru programmas (pilotprogramma "Veselīga pārtika")

Attīstības centru tīkls policentriskas attīstības programma, kas pamatota

LIAS 2030 un pilsētu lomās reģiona izaugsmei

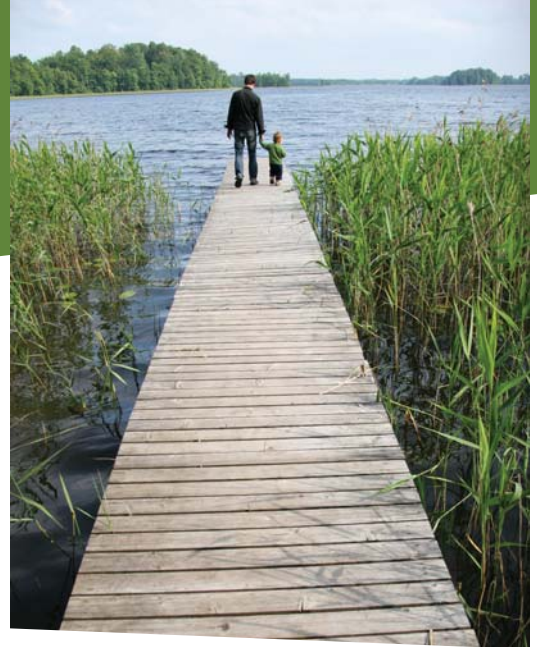
- apakšprogramma: Daugavpils
- apakšprogramma: Rēzekne
- apakšprogramma: Balvi
- apakšprogramma: Līvāni
- apakšprogramma: Ludza
- apakšprogramma: Krāslava
- apakšprogramma: Preiļi

Fonds finanšu instrumentu programma

- apakšprogramma: Mikrofinansējums (mazie projekti līdz 10 000 EUR)
- apakšprogramma: Pašvaldību un reģiona finansējums (vidējie projekti – 10 tūkst. – 1,5 milj. EUR)
- apakšprogramma: Stratēģisko investīciju programma (lielie projekti – sākot ar 1,5 milj. EUR)

Skola + sabiedriskās darbības atbalsta centru un pakalpojumu programma

Latgales reģiona pievilcība programma Latgales un Latgales pilsētu popularizējošiem kultūras, sporta, biznesa un mārketinga pasākumiem/notikumiem.

Sociāli atbildīgā Latgale sociālā programma nabadzības novēršanai un atstumto sociālo grupu iekļaušanai sabiedrībā, reģiona sociālās kompetences pārkuma demonstrēšana.

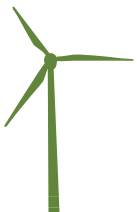
Savienojumi

Infrastruktūras attīstības programma transportam, sakariem un informācijai.

Ezeri dabas resursu gudras izmantošanas un tūrisma programma.

Novadu programma reģiona programma novadu atbalstam.

Zaļā enerģija nākotnes zināšanu programma. Alternatīvie enerģijas veidi, videi draudzīgas ražošanas un apsaimniekošanas modeļi.
Zaļās ekonomikas zināšanas.

KĀ IZMĒRĪT PANĀKUMUS? /IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA/

Latgales programmas ieviešana balstīta Latgales pilsētu un novadu atbildībā par darbības programmu attīstīšanu un ieviešanu; Latgales plānošanas reģionam ir koordinējoša loma.

Latgales plānošanas reģions ir atbildīgs par Latgales programmas ieviešanu kopumā. Tam ir galvenā un noteicošā loma, formulējot Latgales pašvaldību kopējo viedokli, aizstāvot to vienotās, saskaņotās intereses.

Katras darbības programmas ieviešanu pārrauga kāda no Latgales reģiona institūcijām – valsts iestādes filiāle Latgalē, pašvaldība, izglītības iestāde u.c. (turpmāk – „Partneri”).

Ieviešanas sistēmu nodrošinās vairāki secīgi soļi:

- 1.solis** Partneri, kas ieinteresēti konkrētās darbības programmas īstenošanā, paraksta vienošanos par sadarbību darbības programmas ieviešanā,
- 2.solis** Partneri no sava vidus izvirza atbildīgo Partneri,
- 3.solis** Atbildīgais partneris no savas organizācijas deleģē savu pārstāvi – programmas koordinatoru.

Darbības programmu atbildīgie veido valdi, kuru vada Latgales plānošanas reģions. Valde ir atbalsts Latgales plānošanas reģionam Latgales programmas ieviešanā un ieviešanas uzraudzībā.

Partneri seko aktuālajai situācijai (politikas dokumentu, normatīvās bāzes, sociāli ekonomisko rādītāju, institucionālo resursu un reģionam pieejamo finanšu resursu mainīgajai situācijai) – kā ir tagad, tam jāpielāgojas, tas jāizmanto, kā arī jāiesaistās izmaiņu procesos. Partneriem ir iespēja lemt par darbības programmu papildinājumiem vai pat jaunu programmu nepieciešamību.

Programmu ieviešanas koordinēšanai tiek piesaistīts tehniskās palīdzības finansējums.

Stratēģijas ieviešanas rezultātus izvērtē, veidojot dialogu ar sabiedrību un ņemot vērā:

- pašvaldību vadītāju pašvērtējumu
- ekspertu vērtējumu
- iedzīvotāju viedokli
- statistiku

Pašvaldību, iedzīvotāju un ekspertu vērtējums parāda kvalitatīvo virzību mērķu sasniegšanā, statistika – virzību kvantitatīvos rādītājos.

Iedzīvotāju viedokļa uzzināšanai arvien jaunas iespējas paver e-risinājumi, sociālie portāli. Iedzīvotāji balso, izsakās, sniedz viedokli, raksturo, kā sajūt pārmaiņas dažādās dzīves jomās.

Lai uzzinātu augsti kvalificētu viedokli, izveido ekspertu kopu (15 cilvēki), kurā iekļauj sabiedrībā pazīstamus, Latgalei nozīmīgus cilvēkus, savas nozares profesionāļus (ne-politiķus). Eksperti vērtē sabiedriskās un ekonomiskās norises un to izmaiņas.

IELĀDĒ LATGALI!

/PIELIKUMI/

Dažādus papildus materiālus Jūs varat iegūt, apmeklējot www.latgalestrategija.lv

Domu kartes – Latgale 27(93) kartēs.

Zīmējumi, fotogrāfijas, ilustrācijas.

Sludinājumu dēlis – viedokļi un diskusijas.

Latgales TV programma 2030 – tendenču apraksti un prognozes.

Slimības vēsture – esošā situācija un statistika.

Latgales stāsti – veiksmes stāsti no dažādiem sektoriem.

SVID analīze.

Nobeiguma vietā

Stratēģija izveidota 2010. gada beigās – neparastā laikā, kurš prasa neparastus risinājumus. Divus gadus ilgušais krīzes periods ir atstājis negatīvu ietekmi uz Latvijas reģioniem. Lai sekmētu to izaugsmi (lai nepazaudētu pēdējos cilvēkus), Latvijas reģioniem ir jādod lielākas iespējas un resursi pasākumu plānošanā, koordinēšanā un ieviešanā, kuriem piekrīt un kuros aktīvi iesaistās reģiona uzņēmumi un iedzīvotāji. Latgales izaugsmei būtiska ir plaša sabiedrības iesaistīšanās kopējā darbībā.

Saikne ar augstāka līmeņa dokumentiem

Saprotams, ka visas mūsu stratēģijas, katra mūsu rīcība būs inovatīva un atbilstoša ilgtspējīgas attīstības principiem, Eiropas 2020 stratēģijai u.c. (pilnu atbilstību sarakstu meklēt mājas lapā). Un šī nebūt nav ironija.

Attīstība ir daudzdimensionāls process. Stratēģija iezīmē pāreju no atsevišķiem projektiem uz programmās balstītu pieeju – lielāku ietekmi un pārmaiņām. Latgales stratēģija ir pamats ideju radīšanai. Viss ir atkarīgs no cilvēkiem. No cilvēku aktivitātes un motivācijas.

SATURS

DALĪBNIEKU SARAKSTS
IEVADS

LATGALES STĀSTS
LATGALES PORTRETS

TENDENCES
LATGALES IESPĒJAS

STRATĒGIJAS LIELIE MĒRĶI
GUDRĀ LATGALE 2030 (VĪZIJA)

STRATĒGISKIE VIRZIENI
LATGALES SAVIENOJUMI
LATGALES PRASMES
GUDRA PĀRVALDĪBA
EFEKTĪVI UZŅĒMUMI

IEVIEŠANAS PLĀNS / ETAPI. JAUNIE „ATTĪSTĪBAS PARTNERI”
DARBĪBAS PROGRAMMU SARAKSTS

KĀ IZMĒRĪT PANĀKUMUS? /IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBA/
IELĀDĒ LATGALI! PIELIKUMI